

Pretiuulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Nr. 75.

— Sibiu, Mercuri 22/4 Octobre. —

1882.

Deschidere de prenumeratiune

la

„Observatoriulu“

dela 1/13 Octobre inainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumeraseru dela 1/13 Ianuaru pe 9 luni, éra altii pe 6 sau si numai pe 3 luni, abonamentulu espira cu finea lune Septembre. Pretiurile sunt aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni si 2 fl. pe 3 luni inlaintrulu monarchiei, éra in afara din monarchia cu 22 franci pe 1 anu, cu 11 fr. pe 1/2 anu, in auru sau in bilete de banca; éra fractionile, anume din Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Blasiu, 20/9 1882.

Multe popóra au a deplange stricatiunea, precum morale, in tocma si cea materiale, venita din partea judeiloru resfirati pe intréga suprafaça globului pamenténu, dara credu si potu dice, că puçine se afla care in asta privintia cu mai multu dreptu au de a'si inaltia cuventulu, că nedreptatitulu si asupritulu poporu romanu, mai virtosu dupace si prea liberal'a dieta Budapestana in an. 1868 a deschisu campulu celu largu de jefuire si stricatiune, prin neconditionat'a emancipare si spoliatórea camataria. — Mi aducu aminte, că cu óre-cati ani inainte de acésta affandu-me la baile dela Basn'a unde intre alti óspeti éra si unu d'omnu din Bucuresci, cu numele Jocsianu o fisionomia martiale ce potea se se reduca la ori-ce altu soiu, numai la celu semiticu nu, adese-ori venindu cu densulu in conversatiune intre altele am devenitu si la emanciparea jidoviloru, in discursu intre altele 'i dicu: Domnule! eu nu cunosc preste totu portarea jidoviloru din alte tieri, faça cu popórale de acolo, intre care locuiescu, dara ce sciu din patri'a mea este, că daca in unu satu, care are poporulu celu mai morale, lucratoriu, plinu de viétia si sanetosu, se va asiediá numai unu jidovu, acelu satu devine

multu in trei ani, mai totu poporulu cu femeii, cu prunci cu totu, mai imorali, dedati spre betia, lenesi, nereligiosi s. a., si tóte aceste rele provinu dela maiestri'a jidovulu asiediatu acolo; si ori-care comuna, dintre care cunosc si eu unele, numai asia a potutu scapá de nimicire morala si fisica, daca a fostu in stare a inchide portile comunei in contra astfeliu de corumpatori. — Spune'mi acum dnule, cá omu cultu ce esti, óre póte-se cuiva imputá, daca pentru apararea propriei sale esistentie lucra pentru neprimirea in sinulu seu a unei atare stricatiuni? La aceste dn. Jocsianu 'mi respunde: Tóte aceste potu fi asia, dara la noi in Romani'a jidovii sunt eschisi dela vinderea beuturilor spirituóse, pentru aceea totusi eu nu sum pentru emanciparea generala; dara asiu dorí si pretinde, cá intre mine, a carui familia e indigenata in Romani'a de trei seculi trecuti, si a datu din sinulu seu barbati, cari mai alesu cá tehnici au facutu frumóse servitii tiei, si intre unu sdrentiosu, care de eri alalta-eri s'a stracuratu din Poloni'a, se se faca deschilnire. Acestea atingéndu-le cá in trecatu revinu la scopulu propusu alu scrierei.

Se vede că Europ'a si chiaru crestinatatea intréga a inceputu a se ingrígí si spariá de reulu ce din timpu in timpu cresce prin preponderanti'a jidovésca pe calea pressei si a journalisticeii, si de stricatiunea causata moralei crestine. De acésta temere constrinsi, unii barbati alesi si celebri, spre intempinarea cátu se póte a reului amerintiatoriu, au conchiamatu o adunare antisemitica internationale, in capital'a Saxoniei Drésd'a, la care, dupa cum se si asteptá, au concursu multi barbati zelosi renumiti din Germani'a, Russi'a, Ungari'a s. a.)*

*) Noi luaseramu cunoscintia despre acea adunare antisemitica in Nr. 69 alu „Obs.“ la pag. 276 dandu'i, de si pe scurtu, importantia ce o meritá. Asia luaseramu si despre casulu dela Tisza-Eszlár, éra dupace veduramu că investigatiunea lui se intinde din luna in luna, că se incurca, se intuneca, si că press'a magiara stá se se ia de peru din caus'a ei, că-ci o parte se incórda cá se o scótia la lumina spre perirea jidoviloru, cealalta 'i apara pe mórté, fiindu'i frica de ei, crediuramu că e bine se asteptamu sententi'a tribunalulu; dara publicaramu in Nr. 65 articulu dlui Groze.

Red.

Dupace foile romane care am eu ocaziune si modru a le cetí fiindu cuprinse cu combaterea altoru rele care de a dreptulu ataca esistenti'a poporulu romanu in asta patria, cu obiectulu acelei adunari antisemitice pàna in presente nu s'au potutu ocupá, nu mi se va luá in nume de reu daca voiu atinge unele trasuri din cele publicate in fói'a magiara „Pesti Hirlap“ si in specie din Nr. 254.

Stöcker si Bismarék, doi principali antisemisti.

Dintre membrii congresulu internationale antisemitica tinutu in Dresd'a la 10/9 a. c. celu mai de frunte e Stöcker, predicatoru alu curtiei imperatesci din Berlinu, unu barbatu totudeauna seriosu, de o tinuta impunetória care nici-odata nu suride, nici atunci, candu altora le-ar' cadea prea bine cá se védia liniamente si mai vesele in acea faça plina de severitate. Din momentulu in care ilu vede cineva, nici cá si'lu póte representá altumentrea in imaginatiunea sa, decâtu in vestmentu negru si cu colariu albu.

Éra cátra mediulu noptiei, petreceam timpulu intre pocale desfatatóre, candu a sositu din Berlin Stöcker. Indata tóta societatea a devenitu liniscita de sinesi, éra in loculu petrecerei cu voi'a cea mai buna, a urmatu seriositate, pàna candu statur'a cea inalta alui Stöcker a trecut prin sala cátra més'a rezervata pentru densulu. Dupace si-a cuprinsu loculu, a cuventatu cátra cei adunati aceste puçine cuvente, dicéndu:

„Ve salutu pe voi domnii mei! carii ati con-venitu pentru unu lucru de prea mare importantia. Voindu voi se asecurati principiulu crestinatatiei victoria in contra domniei jidovesci, ati alesu calea concurintiei internationale. Idea frumósa si marétiá este acésta! pentru-cá principiulu crestinismulu insusi are in sine semnatur'a internationale, care léga intre sine popórale lumei cu poternica legatura a iubirei de aprópelui. In numele acestei iubiri ne vomu luptá in contra domniei, care e derimatórea virtutiei si plina de ura faça cu alti conlocuitori, a domniei, dicu, care se basédia pe celu mai reutatosu egoismu, care adeca supune si dá de victima principiulu celu sublime alu iubirei reciproce, inte-

Foisiór'a „Observatoriului“.

Dlu Slavici si serbarea „Romaniei June“ intru onórea „Convorbiriloru literare“.

„La langue est leur (des Roumains) marque de noblesse au milieu des barbares“. Edgar Quinet. „Audiatur et altera pars“.

(Urmare si fine.)

Nu noi suntemu, cari se nu damu „cuique suum“; cu tóte că póte si amicii dsale directiunistii inca i voru fi spusu, că in cestiuat'a carte datele adause dela dsa gemu de erori si neesactitati cum si de anaeronismi; p. e. la pag. 41 not. 1 tom. I coregéndu pe Dem. Iarcu afirma, că nu numai in 1512, si plane in 1429 esista déjà in Moldov'a tipografie, va se dica inca inainte de a se fi inventatu artea tiparului.

A propusu de opulu dlui Popu. Din elu precum si din alte organe ale directiunii iasiane invetiamu totu-odata, că nici directiunistii nu-su tocmai asia de curati si sánti in privintia laudeloru reciproce. Lauda-se si dsale destulu, cátu cu cale cátu fara cale; subalternii glorifica si serbatorescu pe corifeii, corifeii pe subalternii; incátu la imputarea, că inainte de er'a directiunistiloru laudele reciproce ale scriitoriloru rom. aru fi ajunsu in culme, iti vine peste voie in minte dical'a:

„Ride dracu de porumbes, si-i mai negru decâtu ea“.

In fine déca dlu Albini inca si latirea din ce in ce mai multu a gustulu de cetire in poporulu nostru pare a o pune cá consecintia totu pe registrulu minunóseloru fapte ale „directiunii nóue“, nu ne indoiamu a-i declará, că gresiesce si isi contradice si in acestu punctu. Că-ci dsa insusi recunoscú in cele precedinti, că „in epoc'a ante-directiunista literatur'a rom. in scurtu timpu luá dimensiuni mari in cantitate“; si de n'ar fi recunoscutu, o scurta privire in „Bibliografi'a“ lui D.

Iarcu l'ar convinge despre repede si uimitórea inmultire, prin anii 50 si urmatori, atátu a productelor literare cátu si a foiloru de publicitate rom. Nici celea in se nici ceste nu se putea inmultu fara publicu cetitoru.

Ci se terminamu diatrib'a, ce preste voi'a nóstra deveni camu lunga, si in care pén'a ni o conduse numai si numai iubirea sincera si inflacarata a adevérului. De aceea si speramu, că enunçiatele nóstre, maçaru cá camu rapsodice, nu voru fi stându in contrastu cu elu si in contrastu unele cu altele.

Cá resumatu si conclusiune alu acelu enunçiatu ne permitemu, a recomandá celei mai serióse meditatiuni a buniloru nostri tineri dela „Rom. juna“ cá si dela alte reuniuni urmatórele dóme convictiuni intime ale nóstre. Ántaiu: Latinitatea limbéi si fiintiei nóstre a fostu si este principiulu de viétia pentru noi Romanii; deci acea latinitate, déca vremu se traimu si mai incolo in patria-ne de adi cá Romani, trebue chiaru si in partile ei mai ruinóse pe cátu se póte restaurata, necum cu barbari'a fataleloru timpuri trecute si mai departe destruita. Asia crede si credu inca pàna acumu toti cugetatorii mai seriosi si mai adanci, cari se interessara si se interessédia de sórtea Romaniloru. Éca ce dice in acestu respectu, pe lãnga barbati de sciintia citati si necitati de noi, si faimosulu istoricu francesu Enric Martin:

„In marginea orientala a Europei este o natiune apesata, ciuntata, dar nici odata perduta. Pe acésta natiune, afundata sub gintile straine, nici insiruitele conciste, nici furi'a nevaliriloru, nici incét'a petrundera a moravuriloru si esemplorulu, nici inriurirea religiunii, nici insasi scaderea morala a unei lungi supunerii, nu isbutira a o denaturá. Romani'a a pastratu puternicu limb'a si nationalitatea sa. Unde este misterulu acestei neintielese staruintie? Elu nu póte fi decâtu in principiulu insusi, in elementele nationalitatii romane... Cá si stálpii puntii lui Traianu in apele Dunarii, radechine mari primordiali se aréta inca sub valulu latinu alu vocabularulu romanescu.“

Éca cum se mai respica cu privire la principiulu din vorba si nemuritorulu regeneratoru alu scólorulu si intemeietoru alu sciintieloru in Moldov'a, G. Asachi, despre carele cu dreptu cuvéntu afirmá dlui M. Cogalnicénu pe la 1840 (Daci'a lit., pag. 203), cá Asachi in timpuri grele s'a luptatu pentru luminarea natiunii sale, si elu singuru a facutu mai multu pentru literatur'a Moldovei, decâtu totii Moldovenii la olalta, si carui drept'aceea chiaru in centrulu directiunistiloru — ce ironie a sortii! voru se redice monumentu prea meritatu.

„Nime va pretenda, dice Asachi in precuvéntarea-i la „Leccicografie“, cá limb'a rom., asia precum a aflatu-o anulu 1830, este in stare a tèleui cu precisiune ideile deosebitelu ramuri de sciintia si de maiestrii; pentru cá pe candu se inaintá in Europ'a civilisatiunea, impregiarile tinea acésta limba in statu-quo dela epoc'a urdirei sale, si a ei fiintia s'a pastratu numai in gur'a poporulu, in documenturi vechi si cártile bisericesci. Astadi, candu asiedimenturile cele mântuitoare favorédia pe Romani, candu trebile statulu, invetiaturile si politic'a se tractédia in acésta limba, ea a inceputu a se inavuti de atâte cuvinte, incátu protivnicii tuturoru innoiriloru dicu: cá de s'ar inturná astadi in lume unu stramosiu romanu, nu ar intielege inrisurile nóstre; cá cum intru adevéru la acea, ce facemu, amu avé a ne supune esamenelorulu celoru trecuti. Imbunetaturile ce se facu, au a folosi pe contimpureni si pe viitori; drept'aceea de devoia si de nevoie este a ne inavuti limb'a prin tóte mijlócele, introducéndu cuvintele classice ce s'au pastratu in gur'a poporulu rom., reinnoindu acele ce se des-coperu prin carti si documente vechi, si adoptându acele, care se ceru spre lamurirea ideiloru nóue pentru Romani. Cine nu pretiuesce cu mândria unu odoru aflatu, carele scie cá a fostu intrebuñtiatu de stramosii sei?“

Juni romani, grupati-ve in giurulu acestui principiu salvatoru alu celoru betrani ai nostri!

Dar afara de aceea si a dóu'a, de si lumea s'a indatinatu de regula a se inchiná succesulu, care de multe-ori este numai aparinte si momentanu, noi amu dori. cá tinerimea nóstra se se dedé a privi mai adancu

resului privat; dar numai acelu principiu e în stare se apere de corupțiune și de perire societatea omenesca. Deci noi trebuie se lucrăm cu taria; se nu ne spriam de atacurile pressei jidovesci, că asia veti ajunge și voi aceea ce am ajuns noi în Prussia. Pociu dice domnilor, că noi nu ne mai temem de densii; și a venit timpul candu ei se temu, era acesta isi are în sine și rezultatul seu cel bun.

Persón'a a două a congresului antisemitic mai însemnata a fostu Bismarck regesculu consiliariu a domniilor în Wittenberg. Acesta totu atunci între altele s'a sprimatu despre jidovi precum urmédia:

„Eu nu'i potu privi pe densii altcum, decâtu că pe trichini în corpulu imperiului germanu. Trichinii sunt de două specii; sunt de aceia cari dupăce petrunsesera mai de multu în corpulu poporului, acum sunt satui; dară sunt și de aceia, carii numai de acum voru se se indese. Mai cu séma în contra acestora trebuie se ne luptam, trebuie se facem că se încetie domni'a jidovésca“.

Totu acelu Bismarck dete adunarei informatiuni númeroase despre tóte stricatiunile și devastatiunile atátu fizice câtu și spiritali câte au adusu jidovii preste locuitorii Prussiei orientale, cum 'iau spoliatu și ruinatu în averile lor și cum 'iau demoralisatu cu beti'a de vinarsu și prin usuraria. Ei adeca cu ajutoriulu usurei au taiatu în partí merunte posesiunile cele mai mari ale plugarilor și au infintiatu unu atare proletariatu, prin care se aduce societatea și statulu în periclu. Numai în anulu trecut 77 posesiuni rurale s'au sfasiatu. Totu asia stă lucrulu în Pomerani'a, Hessen și pe airea.

Acestea informatiuni date de către dn. Bismarck în adunarea antisemitica dela Dresd'a merita cea mai de aproape atentiune a noastră a romanilor și a tuturor locuitorilor acestei țeri; că-căci dacă poporul germanu, care nu încetédia a se laudá și fálí cu înalt'a sa cultura și civilisatiune, s'a spariatu de puterea coruptătoare a jidovilor; cu ce dreptu ni s'ar putea imputá poporului nostru care se vede aruncatu victima spoliarei și depravatiunii jidovesci, nu numai în interesulu jidovimeii, ci și în alu acelora carii îi sustinu și apara.*)

Austro-Ungari'a și Romani'a.

În Nr. 76 dela 18 Sept. st. v. alu distinsului diaru bucuresceanu „Natiunea“ aflăm urmatoriulu articolu remarcabilu:

„De câtva timp press'a austro-germana nu încetédia d'a aruncá romanilor și guvernulu romanescu acusatii din cele mai ridicole. În ce priveșce pe unguri constatam că de multu ne-amu deprinsu a audí din gur'a lor unu limbajiu cu totul și în tóte nedreptu și necuviintiosu.

Noi, chiaru în cestiunea Dunarei, cestiune atátu de capitala pentru noi, amu disu totdeauna că trebuie se ne aparamu dară fără a provocá pe nimenea și că dorim se se gasésca unu terám pe care interesele se se póta impacá.

La acesta atitudine moderata, press'a austro-germana continua a raspunde prin imputari basate pe fapte inchipuite.

*) Unele diarie magiare spunu curatu, că dieu lor le este frica de jidovi, că nu cumva acestia prin influinti'a lor se ruineie creditulu și finantiele Ungariei. Frumósa logica! Adeca mai bine ruinate locuitorii țerei; că-căci apoi remanu jidovii.

În fondulu lucrurilor, se puna în cumpena drépta tóte cercustantiele acelora, se astepte se védia rezultatele și fruptele cutaror succesese, spre a nu comite la din contra erori de calculu nu odata desastroși pentru viéti'a individualitatilor de totu soiulu, și spre a nu cadé în pecatele injuriei și ingratitudinei.

Într'adeveru nu putea óre tinerii nostri dela „Rom. juna“ prea bine serbatori esistenti'a de 15 ani ale unei foi și cutari succesese ale ei, fără se fia avutu nevoie a declará pe aci de „tabula rasa“ totu ce s'a scrisu și facutu romanesc, în dieci si sute de ani, afara de cadrulu acelei foi? Mai alesu că, haru cerului! amu avutu și avem, și alte foi literare-sciintifice și preste totu de publicitate, totu asia, déca nu neasemanatu mai merifóse, că cea serbatorita. Éca cólea p. e. de 45 ani betrán'a „Gazet'a Transilvaniei“ și „Foaia p. minte“ s. c. l. cu fostulu loru redactoru septagenaru și literatoru prosaistu rom. din cei mai eminenti și cu ceialalti soái ai lui de lucru și de necasuri: cum le apretiuiescu însemnatarea și valórea pentru cultur'a noastră chiaru Romanii transcarpatini mai imparțiali și mai justii? Se audim!

(Restulu acestei critice se afla în „Familia“ Nr. 37 era acilea nu mai are locu.)

Dr. Gregoriu Silasi.

Éta cum se esprima o fóia însemnata din Germani'a, într'o corespondentia inspiratanegresitu din Pest'a sau din Vien'a:

„E cu totul curiosu rolulu pe care'lu jóca Romani'a față cu Austri'a“.

„În totdeauna si în fiacare punctu Austri'a o gasesce adversara a ei:

„Atitudinea reprezentantului romanu în comisiunea dunaréna e cunoscuta; elu a fostu sufletulu opozițiunii și a declamatu atátu timpu contra supremației Austriei pe Dunare până ce acestu strigatu gasi resunetu în Europ'a“.

„Romani'a crede că va preveni Europ'a de a se feri de tendintiele domnitóre ale Austriei, că voiesce cu dinadinsulu se stapanésca cu totul Dunarea spre a argumentá interesele sale spre daun'a statelor riverane.

„Dară nu ajunge acesta; politicii romani mai au inca curagiulu a provocá pe Austri'a în propri'a'i țiera. Imitandu Irredent'a italiana, organizésia un'a romana, și precum în Itali'a cursurile geografice se predau copiiloru pe carti pe care se afla Trentino, Triest și Istri'a desemnate că apartinendu Italiei, totu asia, în acelasu modu analogu se invétia copiii romani în scóla, că Transilvani'a, Bucovin'a și partea ostica a Ungariei apartinu Romaniiei și sunt desemnate d'a formá partile întregitóre ale unui mare imperiu romanu.

„Ridicarea Romaniiei la regatu mai adaoșe nóue alimente acestei aspiratiuni, și diariele ungare din Transilvani'a aduc în fiacare di sciri despre activitatea agentiloru romani cari petrecu în Transilvani'a sub diferite masce, spre a atítia poporul, a face între inteligentia propagand'a unei Romanii mari și a anuntia că Rusi'a în curendu se vá interessá de cestiunea romana.“

Prin urmare după fóia germana Austri'a gasesce Romani'a pretotindení că adversara.

Amu dorí că corespondentulu se ne spuna cari sunt cestiunile în care Romani'a a fostu adversara Austro-Ungariei?

Un'a singura și aceea de siguru că n'amu provocat'o noi: cestiunea Dunarei.

Acolo e bub'a; tóte acusatiiunile, plangerile, chiaru insultele pressei unguresci nu sunt decâtu rezultatulu resistenției Romaniiei în cestiunea Dunarei.

Sunt câteva luni „Pester Lloyd“ spunea: „Unu statu mare că alu nostru vá gasi midiolóce spre a infrange resistenti'a unui regatu abia plamaditu.“

Si totu în acestu sensu se esprimeau mai tóte diariele austro-ungare. Éca isvorulu atacurilor și inventiunilor ce se resfația dilnicu în aceste diarie.

Dară se esaminam odata aceste imputari spre a probá câtu de puțin sunt ele întemeiate.

Ni se imputa că provocam pe Austri'a în propri'a'i țiera și că imitandu irredent'a italiana organizam prin tóte midiolóce o irredenta romana.

Spre a dá unu corpu acestei fantome corespondentele germanu citédia nisce carti geografice în cari, dice elu, copiii romani invétia în scóla și în care Transilvani'a, Bucovin'a, Banatulu sunt desemnate că facéndu parte din Romani'a. Óre acesta imputare are ea vreunu temei? Gubernulu unei țeri libere nu póte impedeá pe ori-cine se si esprime ideile sale prin graiu sau prin scrisu. Dacă s'au publicatu dară carti geografice în care se arata țerile locuite de romani, dară apartinendu Austriei, acesta n'are a face cu propagand'a care se imputa statului romanu.

Din contra ne aducem aminte că anulu trecut gubernulu nostru a gasitu de cuviintia a face cunoscutu prin o circulara a ministrului instructiunii publice că nu se admitu în scóle decâtu carti geografice recunoscute de autoritate.

Credem înse că nu se póte cere d'a se falsificá istori'a pentru a placea celor cari voiescu cu ori-ce pretiu a ne caúta cérta.

Recunoscem faptele implinite, ori-cátu de doreróse potu fi ele pentru noi, dară trecutul exista si elu, și nu potem face că copiii nostri se nu scie că sunt, dincolo de Carpati, romani cari apartinu unui imperiu puternicu. Acestea sunt fapte istorice cari înse nu potu aduce nici-o umbra Austro-Ungariei.

A două imputare a foilor austro-ungare consta în faptul inchipuitu că agenti romani petrecu în Transilvani'a sub diferite pretexte, atítiandu poporul și făcéndu propaganda în favórea unei Romanii mari.

Amu fi recunoscatori foilor unguresci și germane,

Toastu

ridicatu la banchetulu congresului studentiloru universitari din Bacau.

Tu ce mergi către lumina, tinerime infratita, Viitorulu te priveșce că o muma fericita

Pe întâiulu ei nascutu;

Tu desmerdi fagaduinti'a aspirariloru inalte, Tu faci se gândésca fruntea, tu faci inim'a se salte

Si se uite că'i de lutu!

Calatóre spre lumina, tu esti piatra nestimata Care stralucesce gingasiu pe unu sinu de fidantiata,

Lângă crucea lui Hristosu;

Tinerime infratita, tu esti brasda roditoare

De unde 'si ie saraculu și pasarea cântatóre

A loru hrana cu prisosu!

Unde'i munca și iubire este pace, este viétia, Uita sufletulu restristea ce'lu cuprinde si'lu inghiatia

Candu 'i pare calea grea . . .

Că-căci durerea impartasita e durere micșiorata Si-o prietenésca voce, în vibrarea ei curata,

Sterge a vietiei parte rea.

Fia că în drumulu nostru se mai întelnimu d'aceste

Dile dulci pe care timpul le inscrie că poveste

P'ale cartei sale foi;

Fia că acea poveste, neperdiendu'si frumuseti'a,

Dupa ce-a 'ncântatu jini'a, se încante batraneti'a

Fia-caruia din noi!

1882, Septembrie 7, Bacau C. C. Plesioianu.

dacă ne-aru citá o singura anume persóna care se aiba cea mai mica legatura cu guvernulu romanu și care se se fi încercatu a face cea mai mica agitare în Tranni'a.

Nu e destulu d'a aruncá în lume imputari inventandu fapte ce nu exista.

Si apoi n'ar putea dice cineva că ungurii sunt cei mai buni și infocati agenti provocatori în Transilvani'a? Prin lovirile ce dau la fiacare ocașiune tuturor nationalitatiloru ce nu sunt unguresci, ei atítia spiritele cele mai pacínice.

În acestu sensu unu însemnatu diaru germanu dá unguriloru o buna lectiune. Într'unu articolu intitulatu: „Cestiunea nationalitatiloru în Ungari'a“, „Press'a“ din Vien'a, dice urmatóriele cuvinte pe care le recomandam atentiunii veciniloru nostrii:

„Înainte de tóte, dice diariulu vienesu, ar trebui se se aduca aminte de cuvintele întielepte ale marilor patrioti Szechény și Deak, adeca ar trebui se se acóde nationalitatiloru aceea ce le trebuie că se iubésca Ungari'a cá o patria. În urma ar fi bine cá, prin o politica economica rationata se se faca că cei cari voiescu a traí cá unguri în Ungari'a se póta duce o viétia linistita și lipsita de griji și de miserii. Prin asia midiolóce Ungari'a s'ar mantui de cestiunea nationalitatiloru și mai alesu de cestiunea romana. Romanii în Ungari'a nu ceru decâtu îmbunetătirea situatiunii loru materiale.“

Éta adeveruri dise unguriloru de o gura amica. Se încetie dară press'a austro-germana cu imputarile nedemne și nascocite. Într'altfelu ori-cine se va vedea câtu colo că e unu planu preconceptu în aceste svicoliri publicistice, si acela este de a schimbá atitudinea Romaniiei în cestiunea Dunarei.

Se se linistésca înse press'a austro-ungara.

Romani'a n'a avutu și nu va avea o politica ostila nici provocatória către vecinii sei. Ea isi apara interesele vitale.

Éta totu! Nici amerintiarile, nici ispitele n'o voru distrage din calea drépta, calea cea mare care ne-a dusu unde suntemu“.

Turburari antisemitice în Posionu.

Agitatiunile antisemitice incepu a cuceri din ce în ce mai multu terenu și în imperiulu dualisticu, gratie parolei date dela Berlin. Persecutiunile și lupt'a în contra jidoviloru s'a declarat pe față și în modu destulu de ingrijitoru pentru acestu elementu fatalu și în Posionu, a două capitala a Ungariei, care numera preste 6000 locuitori jidani. Incepéndu dela 27 Septembrie a. c. de altcum pacínic'a poporatiune a acelei cetati, atitiata și infierbintata prin agenti provocatori straini și indigeni, s'a sculat în contra concetatiiloru jidovi, iau luatu la batai, au spartu magazine, locuinte private, au spoliatu și au pradatu în tocmai cum au facutu rusii la Moscú'a și Odess'a și cum o facura mai daunadi arabii și beduinii în Alesandria. Nici politiei locale, nici autoritatiloru municipale nu le au fostu cu putintia se restabilésca ordinea fără concursulu garnisónei militare, a carei comandanti se paru înse a fi fostu fórté zapaciti ori fără instructiui suficiente, de óre-ce multimei infuriate nu i-a prea pásatu multu de presentia ei pe scen'a turburariloru, ci a continuatu aceleasi scene în 3 zile consecutive. Afara de perderile materiale considerabile cauzate în averea jidoviloru, până acuma înca n'a cursu sange, nici nu s'a intemplatu mórté de omu. S'au facutu mai multe arestari, că mai totdeauna la asemenea ocașiuni, pentru că apoi a două di celor arestati se li se dea libertatea, după ce arestatorii s'au convinsu, că au pusu mán'a pe ómenii cei mai nevinovati și naivi, în locu se fia prinsu pe adeveratii autori, cari de ordinaru scapa din mánile și vederile agerelor organe politienesce.

Vediendu ministeriulu ungurescu că cele întemplate nu sunt glume și că tréb'a se ingrósia, a trimisu în fug'a mare la Posionu pe consiliarulu ministerialu dlu Jekelfalussy în calitate de comissaru regescu, investindulu cu plenipotentie aprópe nelimitate. Indata ce a sositu comissariulu regescu la față a locului, s'a convinsu că forti'a armata aflatóre în Posionu nu este suficienta și deci a cerutu sucursu militaru pe cale telegrafica, care a doua di a si sositu, între care si cavaleria, a carei lipsa a fostu fórté multu simtita. Dlu Jekelfalussy este cunoscutu că unu barbatu fórté resolutu și energiosu, dela care cu dreptu cuventu se póte asteptá, că va fi în stare a pune capátu acelei revolte antisemitice importate și nutrite si în Ungari'a prin influentie straine, care urmarescu supt masc'a artificiosului antisemitismu, tendintie politice și sociale cu multu mai periculóse de câtu s'aru parea la prim'a vedere. Se nu uitám că introducerea aprópe a tuturor revolutiuniloru și schimbáriloru radicale a fostu gón'a asupra jidaniiloru. În 1848 revolutiunea ungurésca s'au inceputu cu asemenea scene și turburari că si cele petrecute acum în Posionu. Si atunci Posionulu au facutu inceputulu. Se luam dară aminte si se veghiam di si nópte, pentru că evenimentele se nu ne sur-

prinda dormindu somnulu dreptiloru. Vulcanulu politicu si socialu este dejá aprópe se dea in clocote si gazurile condensate cauta ventile cá se iasa. Daca ele nu le voru aflá si le voru sparge cu puteri elementare si' si voru luá calea prin craterulu ce si' lu voru formá din lava si cenusia vulcanica.

Romania.

Congressulu studentiloru universitari.

Plecare. — Sosirea. — T.-Ocn'a. — Mormentulu lui Negri. — Banchetulu. — Reintórcerea.

In anulu acesta s'a tinutu alu 3-lea congressu alu studentiloru universitari la Bacáu. In sér'a de 4 Septembrie mai toti studentii celor 4 facultati din Bucuresci, aceia ai scólei de poduri si cáti-va din scól'a superióra militara se aflau concentrati la gar'a Têrgovistei. — Numerulu loru trecea preste 200. Fia-care purtá o cocarda cu initialele „C. S. U.“, in josulu acestora se aflá scrisu „7 Septembrie Bacáu.“

Erá frumosu se vedi acésta massa de studenti toti tineri, vioi si veseli cum se agitá, asteptându ór'a plecării cá se se întâlnésca cu confratii loru din Jasi. Din caus'a numerului prea mare directi'a decise cá studentii se plece cu unu trenu expresu. O jumetate óra dupa trenulu acceleratu la 11 si 1/4, 5 vagóne intiesate de studenti pornira din gara. Unu „ura“ entusiastu isbucni la plecare. La 9 óre dimínéti'a sosira in gar'a Bacáu. Totu aci se aflau cei din Jasi, cáti-va din Bucovin'a si Vien'a, unde fura întâmpinati de primarul orasiului, d. Hociungu, cáti-va consilieri, intre cari amu distinsu pe dnii V. D. Collini, C. Tulbure, cum si o multime de orasieni.

Primariulu rostí unu discursu in care saluta bun'a venire a studentiloru in acelu orasiu. Dlu Nicolescu, studentu alu facultatiei de dreptu din Bucuresci, respunde dlui primaru multumindu de simpatic'a primire si, dupa acésta, se indreptara pe josu spre orasiu cu music'a in frunte.

La primaria studentii fura distribuiti in cuartieru. Cetatienii cu multa buna-vointia primira pe tinerii óspeti si acésta le face onóre.

La 2 óre studentii se intrunira in sal'a teatrului, unde se discutá modificarea art. 1, alin. a, din regulamentu. Dlu Dobrescu combatú pe dlu. Chiriacu Jonescu, care sustinú cu multu focu modificarea.

La 5 óre siedinti'a se inchise. A doua-di la 7 óre dimínéti'a numai 41 dintre studenti, alesi prin sorti, pornira spre T.-Ocn'a, din caus'a insuficientiei de trasuri, ducendu cu densii bustulu nemuritoriului Negri, insotiti fiindu de dlu V. D. Collini delegatu din partea primariei si dlu L. C. Crupenschy, politiaiu orasiului, delegatu din partea prefecturei. La ór'a 2 ajungu la bariera Viisóra, unde sunt întâmpinati de primarul, dlu dr. Aronovici, de persónele cele mai de frunte cum si de o multime nenumerata de cetatieni, toti in haine de serbatóre.

Studentii se grupédia in rânduri, ducendu in fruntea loru bustulu marelui barbatu, in strigatele de bucuria nesfêrsite ale cetatieniloru. Sub unu arcu de triumfu cu inscripti'a „Onóre studentiloru universitari“, se oprescu. Dlu primaru, prin câteva cuvinte, aréta cátu de mare si cátu de importanta este acea di pentru T.-Ocn'a, dupa aceea depune pe fruntea imaginei ilustrului barbatu o coróna. De aci studentii trecu pe sub alte dóue arcuri cu aceiasi inscriptiune.

Elevii scóleloru primare, in haine de serbatóre, cu stindarde, condusi de neobositulu directoru dlu Cristodulu, ii au aclamatu. In fine ajungu la biserica in sunetulu clopoteloru. Preotii in haine de serviciu ii întâmpinara cu unu imnu. Famili'a Negri ce se aflá aci, se compunea din dnele Ecaterina Negri, Zuli Sturdza si Maic'a Evgheni'a Negri, soția si surorile lui, dnele Sturdza si Tetzcanu, domni Ernest Sturdza si D. R. Tetzcanu, care de câteva minute sosise din Paris cá se fia facia la acésta memorabila serbatóre.

Bustulu aceluia, care de si mortu va trai totu-deauna, fú asediatu pe o masa lãnga mormentulu acoperitu cu flori, éra in faci'a lui se aflá asediata o tribuna.

Unu serviciu divinu se tinú in memori'a acestui barbatu, care si-a sacrificatu viéti'a pentru binele patriei si alu semeniloru sei, care a practicatu cu sfintenia devis'a „totulu pentru patria“ pâna in cea din urma óra.

Dupa terminarea serviciului vorbi dlu primaru Aronovici, dlu Canaris, studentu alu facultatiei de dreptu, d. ingineru Stamatescu, dlu Ernestu Sturdza, care multiamí in numele familiei Negri si in fine d.

Dim. R. Tetzcanu urmá dli Sturdza. Vocea-i tremurãnda tradá culmea emotiunei. Ii erá aprópe imposibilu de a vorbi. Dsea terminá dicendu: „Studenti, candu astu-felu de sentimente constatu in voi, am dreptulu óre, a me mai teme candu tiér'a o fi in dile de grea cumpana?“ Dupa aceea studentii visitara fost'a lui locuintia, gradin'a, arborii plantati de elu singuru. Loculu lui favoritu erá extremitatea de nordu a gradinei, o rípa ale carei póle scaldate de furiosulu Trotusiu ofera o positiune incântátóre.

Apoi mare parte se duse la castelu, unde dlu Bruténu ii conduse prin tóte unghiurile. Condamnatii din acésta inchisóre se ocupa cu lucrari de strungarie.

(Va urmá.)

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Vistea inferioara, in 26/9 1882.

Institutulu nostru nationalu de creditu si economii „Albin'a“ de doi ani incóce de candu a statoritu pentru comitatulu nostru o agentura speciala, a adusu nespuse folóse pentru populatiune, cá-ci preste 80.000 fl. sunt dejá elocati cu amortisatiune la populatiunea rurala romana si ve potemu asecurá cá pâna astadi nici-unu unicu procesu din partea institutului nu s'a facutu, cá-ci miclele rate de amortisare se platescu regulatu si populatiunea se simte usurata de ghiarale jidaniloru si usurariloru.

Imprumutele in partea loru cea mai mare s'au folositu pentru cumperare de mosii, vite, zidiri de case, de ex. comun'a Siarcaitia 12.000 fl. pentru cumperarea unei mosii erariale etc.

In faci'a atátoru folóse evidente, instit. „Albin'a“ merita recunoscinti'a totoruru romaniloru.

Acestu institutu nu e inse lipsitu si de invidiatori si reuvoitori.

De multu se planuesce infintiarea unui asemenea institutu din partea magiariloru din Fagarasiu. Tocma s'au impartit in tóte comunele provocari pentru subscrieri de actii. Domnulu initiatoriu Benedek si unu mancatoriu de romani nepotendu a intemeiá banc'a cu bani dela magiari, voiescu a induplecá pe romani se dea parale, cá apoi pentru administratiune voru ingrijí elu si soții sei.

Din Fagarasiu nici-unu romanu nu a luat parte, cá-ci cunoscu planulu esclusivu magiaru alu infintiandei bance, dara nu ne potemu mirá destulu cum a venitu sub provocare si numele ddloru Chiornitia, Garoiu si Ratiu din cerculu Branului, ori dóra dloru din departare li s'au luat lumin'a ochiloru prin stralucirea lucus a non lucendo? Daca dloru aru fi voitu, poteau se se informede si usioru poteau aflá, cá romanii din Fagarasiu, care cunoscu lucrulu dela isvoru, si-au intorsu spatele de cátra unu institutu care voiescu a se sustiné cu bani dela romani, inse e menitu pentru industriasi si comercianti magiari din Fagarasiu. Ce garantia aveti DVóstra pentru bun'a si drépt'a administrare, au faptele de tóte dilele nu v'au deschisu inca ochii?

Stp.

Sciri diverse.

— (Convócare.) Membrii despartimentului cercualu II alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, precum si toti aceia, carii se interesédia de inaintarea scopului asociatiunei susu-aratate, sunt invitati a participa la adunarea generala carea se va tine in comuna Breaz'a la 15 Octobree 1882 st. n. la 10 óre a. m.

Fagarasiu, in 23 Septembrie 1882.

Despartimentulu cercualu II:

Ales. Micu, Greg. Negrea,
dirc. despar. II. actuariu.

— (Avisu.) P. T. dd. membrii activi ai „Reuniunei romane de cântari“ sunt poftiti a se infatisiá Mercuriu in 4 Octobree n. a. c. la órele 6 sér'a, in sal'a Nr. 24 a Seminarului Andreianu, spre a incepe probele de cântari.

Acei dintre P. T. domni si dómne, cari voiescu a se inscrie de membri noi, activi ai reuniunei se binevoiescu a se insinúa la presidentulu reuniunei Dr. A. Brote, s'au a se infatisiá in amintita localitate la timpulu ficsatu pentru probe.

Sibiuu, in 1 Octobree st. n. 1882.

Directiunea.

— (Posturi vacante). In adunarea ordinara a reprezentantiei comitatense din comitatulu Sibiiului tinenda in 14 Octobree a. c. se voru supliní urmatórele posturi oficiale devenite vacante:

Postulu pretoriale alu cercului Sibiiu si Noercih si postulu vacantu alu I-lui vicenotariu comitatensu, eventualu câteva posturi de adjuncti pretoriali sau vice-notari si in fine postulu unui medicu cercualu din cerculu Talmaciului cu resiedinti'a in Talmaciu.

Suplicele pentru cascigarea vreunui oficiu din cele memorate, sunt a se adressá domnului presiedinte alu comisiunei candidatóre, Ill. sale dlui comite supremu.

Bibliografia.

— Invitare de prenumeratiune la opulu intitulatu: Crestinismulu, cá factore eminente intru desvoltarea popóraloru, prelucratu de Sim. P. Simonu. Pretiulu 1 fl. 20 cri, cari sunt a se tramite auctorului in Gherl'a — Szamosujvár. Aparerea mai in graba a opului va depinde dela sprijinulu multu onoratului publicu.

— Gramatic'a romana in scólele elementare, tractata din bucati de cetire. Partea I. Anulu alu 3-lea si alu 4-lea de scóla. Bucati de cetire si reguli gramaticale de Vasile Mândreanu, prof. licentiatu in filologi'a classica. Pretiulu 45 cri sau 1 leu, legata. Caransebesiu, 1882. Editur'a autorului.

— G. Curtius. Gramatic'a limbei elenice prelucrata de Stefanu Josifu profesor si directoru la gimnasiulu romanu gr.-or. din Brasiovu. Brasiovu, 1882. Provederea tipografiei Alexi.

Nr. ad 2911/882

(114) 2—3

Concursu.

In conformitate cu decisiunile adunarei generale ale asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tinute in 27 si 29 Augustu a. c. in Desiu si in conformitate cu positiunile de sub Nrii 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, din preliminarulu de bugetu votatu pentru timpulu dela 1 Septembrie 1882 pâna la 31 Decembre 1883, se publica:

I. Concursu pentru 2 stipendii à 60 fl. pe anu, menite pentru tineri sau tinere, cari aru voi se invetie la vreunu institutu sau corporatiune industriala din patria vreuna din profesiunile: Tiesutulu de pânsarii, covóre, parti de imbracaminte din tortu de inu, cânepa, bumbacu, lâna, mêtasa, pe resbóie mai perfectionate, cusatura de albituri pentru ambele sexe, precum si brodarii (chindiseli) cu atia, mêtase, firu de argintu si auru, croitorie superióre de dómne sau de barbati; art'a orlogeriei, a juvergeriei si a lucrarei in auru sau argintu séu alte metale, séu farmacia.

Persónele ce dorescu a folosi vreunulu din acestea stipendii se susterna cererile loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiiu** celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente.

1. Carte de botediulu in originalu séu in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu celu puçinu din a 4-a classa normala pentru fetitie, si din a 4-a classa gimnasiala séu reala pentru feciori, in originalu séu in copia legalisata; atestate din classe mai de josu nu se voru considerá.

3. Atestatu de saracia si la intemplare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretur'a).

4. Declaratiunea in scrisu a parintiloru séu tutoriloru, cá nu numai se invoiescu, ci se obliga, cá fiulu, fiic'a séu junii loru se invetie profesiunea pre care o va fi alesu, si cá de 2 ori pe anu: la 1 Februaru si 1 Augustu voru presentá comitetului acte autentice despre diligenti'a, progressulu si buna portare a eleviloru. La casu contrariu stipendiulu, care se va da in trei rate anuale, se va sistá.

5. Declaratiunea hotarita, cá concurentulu nu mai capeta din altu locu vreunu altu ajutoriu.

II. Concursu pentru 1 stipendiu à 100 fl. pe anu, menite pentru tineri romani, ce urmédia cursulu regulatu la vreo scóla reala.

Persónele ce dorescu a folosi vreunulu din acestea stipendii, se susterna cereriele loru de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiiu**, celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente:

1. Carte de botediulu in originalu séu in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu de pe semestrulu alu II-lea alu clasei ce a absolvatu in urma, si atestatu de frecventare pentru anulu curentu, dela directiunea scólei la care este inscrisu, in originalu sau in copia legalisata.

3. Atestatu de saracia, si la intemplare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subscrisu de parochulu locului, si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretur'a).

4. Declaratiunea hotarita, cá concurentulu nu mai capeta din altu locu, vreunu altu ajutoriu.

5. Stipendiul se va plati in 2 rate semestrale, dupa prezentarea testimoniului de pe semestrul premergatoriu.

Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul amintitu, trage dupa sine sistarea stipendiului.

III. Concursu pentru 2 stipendii à 80 fl. pe anu, menite pentru tineri romani, ce aru urmá cursulu regulatu la institutul reg. ung. de agricultura din Clusiu-Monasturu.

Persónele care dorescu a folosi vreunul din aceste stipendii, se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu** celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in consideratiune.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu care se dovedesca, cualificatiunea receruta pentru a poté fi primitu in amintitulu institutu, sau deca concurentulu este chiaru elevu alu institutulu acestuia, atestatu de pe semestrulu alu doilea din anulu premergatoriu si atestatu de frecuentare de pre anulu curentu, dela directiunea institutulu, in originalu sau in copia legalisata.

Spre dovedirea celor amintite in fruntea punctulu 2, se se acluda la suplica program'a institutulu, sau adevieria directorelui despre cualificatiunea, ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subsrisu de parochulu loculu si vidimatu de oficiulu politicu (pretura).

4. Declaratiunea hotarita cà concurentulu nu mai capeta din altu locu vreunu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa prezentarea testimoniului cu sporiu bunu. Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul amintitu, trage dupa sine sistarea stipendiului.

IV. Concursu pentru 2 stipendii à 100 fl. pe anu, menite pentru eleve, ce urmédia cursulu regulatu la vreo scóle preparandiala (pedagogica),

Persónele ce dorescu a folosi vre unulu din aceste stipendii se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu** celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú, in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu, care se dovedesca cualificatiunea receruta pentru a poté fi primitu intr'unu institutu pedagogicu, sau deca concurent'a este chiaru elev'a acelu institutu pedagogicu, atestatu de pre semestrulu alu doilea din anulu premergatoriu si atestatu de frecuentare de pre anulu curentu, dela directiunea institutulu, in originalu sau in copia legalisata.

Spre dovedirea celor amintite in fruntea punctulu 2, se se acluda la suplica program'a institutulu, sau adevieria directorelui despre cualificatiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subsrisu de parochulu loculu, si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretura).

4. Declaratiunea hotarita cà concurent'a nu mai capeta din altu locu vreunu altu ajutoriu.

5. Se se arete deca aspirant'a este desprinsa la lucruri de mâna necessarii de a se invetiá in scólele de fetitie.

6. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale dupa presintarea testimoniului cu sporiu bunu, intrelasarea trimiterei testimoniului la timpu anumitu, trage dupa sine sistarea stipendiului.

V. Concursu pentru unu stipendiu à 100 fl. pe anu, menitu pentru tineri ce aru voi a se perfectená in vre un'a din artele frumóse (desemnulu, pictur'a, sculptur'a, music'a, eventualu fotografi'a.)

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu, se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu** celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare. Cererile au se fia insocite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú, in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu, despre absolvirea celu puçinu a clasei a 4-a gimnasiala.

3. Atestatu dela institutul respectivu, sau dela maestrulu sub a carui conducere aspirantulu se deprinde in cutare arta, despre progresulu ce-lu face si despre portarea sa morala.

4. Declaratiunea hotarita, cà nu mai are de altu undeva altu ajutoriu.

VI. Concursu pentru unu stipendiu à 60 fl., menitu pentru tineri, ce urmédia cursulu regulatu la óre-care institutu pedagogicu din patria.

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu** celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insocite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu care se dovedesca, cualificatiunea receruta pentru a poté fi primitu in tr'unu institutu pedagogicu, sau deca concurentulu este chiaru elevu acelu institutu pedagogicu, atestatu de pe semestrulu alu doilea din anulu premergatoriu si atestatu de frecuentare de pre anulu curentu dela directiunea institutulu in originalu sau in copia legalisata.

Spre dovedirea celor amintite in fruntea p. 2, se se acluda la suplica program'a institutulu, sau adevieria directorelui despre cualificatiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge datu dela primari'a comunei subsrisu de parochulu loculu si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretura.)

4. Declaratiunea hotarita, cà concurentulu nu mai capeta din altu locu vre unu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa prezentarea testimoniului cu sporiu bunu, intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul amintitu trage dupa sine sistarea stipendiului.

VII. Concursu pentru unu stipendiu à 60 fl. pe anu din fundatiunea **Marinovicu** pentru unu studentu la vre unu gimnasiu.

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu de pe semestrulu alu 2-lea alu clasei ce a absolvatu in urma, si atestatu de frecuentare pentru anulu trecut, dela directiunea scólei la care este inscisu, in originalu sau in copia legalisata.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei subsrisu de parochulu loculu si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretura).

4. Declaratiunea hotarita, cà concurentulu nu mai capeta din altu locu vre unu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale dupa presintarea testimoniului de pe semestrulu premergatoriu. Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul amintitu trage dupa sine perderea stipendiului.

VIII. Concursu pentru unu stipendiu à 200 fl. pe anu pentru unu studentu la universitate.

Persónele ce dorescu a folosi acestu stipendiu, se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu de maturitate.

3. Atestatu despre frecuentarea cursurilor la vreo universitate.

4. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subsrisu de parochulu loculu si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretura).

5. Declaratiunea hotarita, cà concurentulu nu mai capeta din altu locu vre unu altu ajutoriu.

6. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale, dupa presintarea testimoniului de pe semestrulu

premergatoriu. Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul hotaritu trage dupa sine perderea stipendiului.

IX. Concursu pentru unu stipendiu à 60 fl. pe anu, menitu pentru unu gimnasistu de provenientia din comitatulu de odinóra alu Dobáeci.

Persónele cari dorescu a folosi acestu stipendiu, se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú, in originalu séu in copia legalisata, dovedindu cà este nascutu din comitatulu de odinóra alu Dobáeci.

2. Atestatu scolasticu de pe semestrulu alu II-lea alu clasei ce a absolvatu in urma, si atestatu de frecuentare pentru anulu curentu dela directiunea scólei la care este inscisu, in originalu séu in copia legalisata.

3. Atestatu de sèracia si la intemplantare de stare orfana a persónei ce concurge, datu dela primari'a comunei, subsrisu de parochulu loculu si vidimatu de oficiulu politicu respectivu (pretur'a.)

4. Declaratiunea hotarita, cà concurentulu nu mai capeta din altu locu, vre unu altu ajutoriu.

5. Stipendiulu se va plati in 2 rate semestrale dupa prezentarea testimoniului de pe semestrulu premergatoriu.

Intrelasarea trimiterei testimoniului la timpul hotaritu trage dupa sine sistarea stipendiului.

X. Concursu la 8 ajutóre à 12 fl. 50 cr. pentru invetiacei de meserii si 4 ajutóre à 25 fl. pentru sodali, cari se afla in conditiuni cá se se póta face maiestrii.

Persónele cari dorescu a folosi vre unulu din aceste ajutóre se subterna cererile lor de a dreptulu la subscrisulu **comitetu alu asociatiunei in Sibiu**, celu multu pâna la **31 Octobree st. n. 1882**. Cereri intrate mai târziu nu se voru luá in considerare.

Cererile au se fia insoçite de urmatórele documente :

1. Carte de botediú, in originalu sau in copia legalisata.

2. Atestatu scolasticu despre absolvirea de a IV-a class'a normala.

3. Testimoniu de sèracia dela primari'a comunei.

4. Contractu inchieiatu intre respectivulu maiestru si parintii sau tutorii concurentiloru, éra dela sodali pe lângá cele amintite sub 1, 2, 3 si documentu dela respectiv'a corporatiune, cà merita se fia recunoscutu si admisu de corporatiune intre maiestrii.

Aceste ajutóre se dau numai pentru o singura data.

Din siedinti'a comitetulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, tinuta la Sibiu in 14 Septembrie st. n. 1882.

Jacobu Bologna,
v.-pres.

G. Baritiu,
secret.

Nr. 2941/1882.

(113) 2—3

Publicatiune de licitare

Dreptulu de cárciumaritu in comun'a Vestemu, comitatulu Sibiului, se va esarendá pe timpu de trei ani, adeca din 1 Ianuaru 1883 pâna in 31 Decembre 1885 st. n. prin licitatiune publica in dio'a de **12 Octobree 1882** st. n.

Pretiulu strigarei este 2000 fl.

Doritorii de a participá la acésta licitatiune publica voru fi datori a depune unu vadiu de 10 percente alu pretiului strigarei.

Conditiiunile detaiate se potu vedea in cancelari'a comunei Vestemu in órele oficióse si inaintea licitatiunei se voru ceti.

Se observa cumcá representanti'a comunale isi reserva dreptulu de a'si alege dintre cei trei, cari au licitatu mai susu, pe unulu cá arendatore.

Licitatiunea se va tiné in cancelari'a comunei Vestemu si se va incepe la 10 óre demaneti'a.

Talmaciu, in 26 Septembrie 1882.

Pretorele cercuale.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu**.
Tipariulu lui **W. Kraft**.